

GLAS GORENJKE

UREJNA UREDNIŠKI ODBOR / ODGOVORNİ UREDNIK SLAVKO BEZNİK / UREDNISTVO IN UPRAVA: KRAJN, SAVSKI BREG 2; TELEFON 475; TEKOČI RAČUN PRI NB KRAJN-OKOLICA ST. 624-T-127 / IZHAJA VSAKO SOBOTO / LETNA NAROCNINA 400 DIN. POLLETNA 200 DIN. CETRTLETNA 100 DIN. MESEČNA 35 DIN / POSAMEZNA STEVILKA STANE 8 DINARJEV

S seje OLO
Ljubljana
okolica

V soboto je bila v Ljubljani seja obeh zborov okrajne skupščine OLO Ljubljana-Okolica. Ljudski odborniki so razpravljali o številu odbornikov okrajnega Zbora proizvajalcev in o številu odbornikov, ki jih bodo volili po posameznih proizvodnih skupinah. Sklenili so, da bodo volili 57 članov proizvajalcev in da bodo volitve 6. novembra za industrijsko skupino in 8. novembra za kmetijsko.

Velik uspeh zagrebškega velesejma

Od otvoritve sejma, ki je bila 12. septembra, pa do zdaj si je tega ogledalo nad 200.000 ljudi iz vseh krajev naše države. Prav lepo je tudi število inozemskih obiskovalcev, ki kar ne morejo prehvaliti letosnje privredite.

Tudi Gorenje so do zdaj v velikem številu obiskali zagrebški velesejem. Tisti, ki se vračajo z velesejma ugotavljajo, da je naša industrija že dosegla takšno stopnjo, da lahko tekmojemo z industrijo drugih držav po kakovosti in solidnosti svojih izdelkov.

Jeseničane vozi avtobus iz Železarne vsak dan na razstavne prostore. V nedeljo so se s posebnim vlakom odpeljali na obisk sejma Kranjčani. Iz Kamnika in Domžal pa potreševali pesterje probleme okrajne z vlakom in avtomobili v Zagreb polno naših ljudi.

Najboljša priprava na volitve - prikazati ljudem živo problematiko okraja in kaj smo že dosegli v socializmu

V torek je bila v Radovljici celodnevna seja obeh zborov okrajne skupščine OLO Radovljica, katere so se udeležili skoraj vsi odborniki. Seji sta prisostvovala tudi ljudska poslanka dr. Rus in Potočnik.

Uvodoma je okrajna kandidatna komisija poročala o izidu nadomestnih volitev za odbornika okrajnega zbora v lokalni enoti Milno-Rečica, kjer je bil 20. t. m. izvoljen kandidat tov. Danilo Bračič, ki je pred zborom napravil zaprisego. Prav tako je skupščina potrdila njegovo izvolitev za podpredsednika OLO.

Škodljiva parlikularistična lokalistična tendenca okoli kandidatov

O pomenu jesenskih volitev in predpripavah nanje je obširno govoril tov. Milan Kristan, predsednik OLO Radovljica. Tako je začetku svojega govora je opozoril na škodljivo samosvojo lokalistično tendenco, ki se je pojavila na terenu okoli razprav o kandidatih. Izbirati moramo take kandidate, ki bodo v bodoči skupščini sposobni reševati stvari s stališčem celotne socialistične skupnosti in ne zgolj ozke lokalne problematike. Takšne slabosti smo doslej opazili tudi na zasedanjih okrajnega zbora, kjer so se vse razprave vedno vrtele v okzemu krogu lokalno-partikularističnega gledanja. Nastopili so predstavniki občin in podjetij in vsak je zastopal svoje stališče, namesto da bi reševal pesterje probleme okrajne skupnosti. To škodljivo stremljenje mora nujno prene-

hati. Priprave na volitve bodo dobre, če našim delovnim ljudem pravilno prikažemo celot-

ni jugoslovanski razvoj socialistične skupnosti in izberemo take kandidate, ki bodo k nadaljnemu razvoju največ pomoči. Tudi okrajni Zbor proizvajalcev ni izpolnil vsega, kar bl. moral, čeprav je opravil precejšnje delo. V novokrajnem Zboru proizvajalcev bodo v radovljiskem okraju izvolili 40 odbornikov (38 iz industrijske skupine in 2 iz kmetijske skupnine.) Volitve v okrajnem Zboru proizvajalcev v skupni industrijski bodo že 5. novembra. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življenska doba se je podaljšala in se giblje med 70 in 90 leti. Umrljivost otrok do enega leta je padla na 7%, visoka pa je umrljivost vsled nezgod. Lani je bilo v okraju 2995 obratnih poškodb, največ v Železarni. Letos se je stanje zaradi boljše zaščite dela precej izboljšalo. Pri tem ima zaslugo življ

Šah • Telesna vzgoja • Šport

Jubilejno leto gorenjskih planincev

Slovensko planinsko društvo ima globoke korenine v Bistriški dolini, na Jezerskem, pod Storžičem, v Dolini med Ratečami in Jesenice, še prav posebno pa so se v prvih začetkih našega planinstva odrezali Bohinjeci, ki so že leta 1872 ustanovili prvo slovensko planinsko društvo »Triglavski prijatelji«. Vsemu slovenskemu planinstvu so orali globoke temelje preprosti ljudje. Tine Slatnar — Bos, lovec Stefan Rožič, ručar Matevž Kos in Luka Korosec so z Lorenzom Willonitzerjem prvi stopili na teme Triglava. Njim so se pozneje pridružili še Dolinci s Požganjem, Bobkom, Korobledijem in drugimi na čelu. Sejali so se, ki je kmalu rodilo stoten sad.

Kmalu za tem, ko so Piparji na vrhu Stola, 23. julija 1892, zaklicali vsem slovenskim rodujcem in ljubiteljem slovenskega planinskega sveta pomembne in vzpodbudne besede — vzdržimo se — so tudi v Kamniku začeli mislit na ustanovitev samostojnega slovenskega planinskega društva. Duša vsega tega gibanja je bil Janez Močnik, lekarnar v Kamniku, ki je kmalu dobil veliko navdušenih sodelavcev. 1893 je rojstno leto slovenskega planinstva na Gorenjskem. 10. julija je bila ustanovljena prva gorenjska planinska podružnica v Kamniku, nekaj mesecev prej pa v Ljubljani. 1895. leta so v Radovljici ustanovili drugo podružnico na pobudo dr. Janka Vilfana. Zanimanje za planinstvo je postajalo na Gorenjskem vedno večje. Ljubezen do gora je združila veliko zavednih ljudi v planinskih društvih. Leta 1899 so ustanovili planinsko podružnico v Kranju na željo velikih ljubiteljev naših gora prof. dr. Frischaufa in Kocbeka. Slovensko planinstvo je v svoji organizacijski obliki hitro z nezadržanimi koraki dalje, dokler ni zajelo vsega dela naših delovnih ljudi in mladine v svoje vrste. Letos imamo v Sloveniji nad 80 planinskih društev in samo na Gorenjskem jih je več kot trideset.

Gorenjski planinci so dostojočno proslavili jubilej slovenskega planinstva, posamezna jubilejna društva pa so priredila planinske tedne, kjer so slavili svoje delovne zmage, organizirala so vzgojne tečaje in predavanja, slavnostne akademije s kulturnimi sporedi, izdala so samostojne številke Planinske-

ga vestnika, imela slavnostne seje in priredila zanimive razstave. Na ta način so društva mnogo prispevala k kulturnemu dvigu planinstva pri nas.

Gorenjska planinska društva so obnovila, povečala in zgradila vrsto novih ponosnih planinskih stavb. PD Domžale je zgradilo nov planinski dom na Veliki planini, PD Kamnik je povečalo svojo staro planinsko postojanko na Jermanovih vr-

Dom na Možaklji

tih, PD Mengeš gradi svoj planinski dom na Gobavici tik nad Mengšem, PD Kranj planinski dom na Šmarjetni gori in moderno želenico na Kravavec, uresničiti pa skuša tudi dolgoletna načrta na Bašičkem sedlu. PD Tržič je slavilo 45 letnico in obnovilo planinsko smučarsko kočo na Zelenici, PD Radovljica vzorno upravlja Počašnikov dom pri Križkih jezerih in zaključuje gradnjo Valvazorjevega doma pod Stolom. Mlado PD Javornik je otvorilo svojo postojanko in planinsko ekonomijo na Pristavu v Javorniških rovilih, PD Jesenice je skupaj z ostalimi gornjesavskimi PD slavilo 50 letnico obstoja in zgradilo okrepčevalnico pri izviru Soče, njihov planinski aktiv poštarjev pa je postavil novo, ljubko planinsko kočo na Vršiču. Planinci iz Gorj je obnovili Tržaško kočo na sedlu Dolič, bohinjski planinci pa le z muko izvajajo svoj planinski program. Pripo-

nočejo začasti planinci, ki so vključeni v PD Križe. Tudi ti so otvorili svojo planinsko kočo na Križki gori, mlado PD Medvode pa marljivo gradi svojo postojanko v Pohorjaških Dolomitih.

Spored nogomet. prvenstva Gorenjske

4. OKTOBRA 1953
Na Jesenicah, igrišče Jesenice:
ob 14. uri Jesenice B : Projektor, službujoči Bogataj.
Ba Bledu, igrišče Bleda:
ob 15. uri Bled : Hrušica, službujoči Borčič.
V Tržiču, igrišče Ljubelj:
ob 15. uri Železniki : Gumar, službujoči Bertoncelj.

KOMENTAR K TEKMI LOČAN : PROJEKTOR 1 : 2

Najvažnejše tekma gorenjskega prvenstva preteklo nedeljo je bila med Ločanom in Projektorem v Škofji Loki, ki se je končala s temno zmagajočim Projektorem.

Tekma je bila ves čas napeta in se do zadnjih minut ni vedelo, kdo bo zmagoval. Moštvi sta se borili požrtvovalno. Pri obeh moštvinah sta bili pravno dobrati obrambi, ki sta reševali zelo kočljive situacije. Par minut pred koncem se je posrečilo levi zvezki Projektora, da iz priljno težke si-

Gospodarsko-gradbena aktivnost gorenjskih planinskih društev v jubilejnem letu je bila zadovoljiva in pozitivna, vse premalo pa so društva skrbela za kulturni dvig svojih članov.

Pogrešali smo vzgojnih predavanj in izletov v prelepe predelne naših gora in v zgodovinske kraje iz NOV. V bodoči naj društva svojo delavnost uresničijo tudi na to področje.

Skrbni morajo za pomladitev sestava planinskih društev, v katere moramo pritegniti čim več delovnih ljudi in mladine. Za marljivimi planinci nikar niso hoteli zaostati tudi mladi, borbeni in veliko obetajoči alpinisti, ki so včlanjeni v posameznih alpinističnih odsekih in imajo najtejnje povzavo z matičnimi PD. Mladi gorenjski alpinisti so uspešno plezali v težkih stenah, ponovili so najteže smere v Travniku, Triglavu, Jalovcu in Špiku, kakor tudi številne smere v Grintovcih in Kamniških planinah. Počen AO, ki so dobili izdatno pomoč od matičnih PD ali drugih družbenih organizacij, pa so izvedli samostojne odprave v inozemske gore. Alpinisti z Jesenice so se povzpeli na 8 vrhov, ki presegajo višino 4.000 m.

Zal nam niso znani točni podatki o uspehih kamniških alpinistov, izvedeli smo le, da odprava ni uspela. Več uspeha so imeli trije mladi in veliko obetajoči alpinisti iz Kranja, ki so se podali v Lienzer Dolomite. Ker pa jim vreme in težki gorstki skupini ni bilo naklonjeno, so odšli v skupino Grossglocknerja, kjer so dosegli lep vzpon.

Gorenjski planinci in alpinisti so dali kar časten prispevek k jubilejnemu letu vsega slovenskega planinstva.

Uspel začetek hrvatsko-slovenske lige

Zmaga Korotana v Zagrebu

V nedeljo se je pričelo tekmovanje tudi v hrvatsko-slovenski nogometni ligi. Naš gorenjski igrač ŠK Korotan je moral na pot v Zagreb, kjer je zasluzeno zmagal nad domaćim Tekstilcem in nam s tem pripravil prijetno presenečenje. Iskreno moramo priznati, da našim fantom nismo dovolj zaupali, da smo bili v strahu in skrbih glede izida te tekme in podobno. Toda igralci Korotana so se dobro pripravili in že prvi njihov start je željno pohvalo.

Tekstilac : Korotan 0 : 1 (0:1)

Na igrišču sta se pred približno 1000 gledalcem v prvenstveni tekmi srečali moštvi domačega Tekstilca in Korotana iz Kranja. Tačko v prvem polčasu je prešel Tekstilac v ofenzivo in začel nevarno oblegati kazenski prostor gostov, toda slabii strelec v njihovih vrstah in prisebna obramba gostov jim je prepričela uspeh. Brezar je v tem delu igre odbranil celo enajstmetrovko, ki jo je tolkel Crnec v desni kot gol. To je zaledlo. Pritisk

V nedeljo igra Korotan na domaćem igrišču z Izolo, ki jo poznamo z lanskoletnim tekmem slovenske lige kot starega rivala Korotana. To bo nekajen slovenski derby, ki bo prav gotovo privabil številne gledalce na Korotanovo igrišče.

Slovenska liga

JESENICE : KRIM 4 : 3 (1:2)

Pred 500 gledalci so v nedeljo Jeseničani slavili lepo zmagajo nad Ljubljanskim »Krimom« s 4 : 3 (1:2). Jeseničani so že v začetku po krividi napadalec zapravili več lepih priložnosti za doseglo gola. Bolj učinkoviti so bili Krimovci, ki so prvi pol-

DOMŽALE : POSTOJNA 4 : 1 (2:1)

V II. kolu zapadne slovenske lige je moral naš gojenjski predstavnik Domžale ponovno kloniti, to pot pred borbenimi Postojčanci z rezultatom 4 : 1. Domžalčani so bili v prvem polčasu enakovreden na-

sprotnik in samo zaradi slabih strelskih sposobnosti napadalec ne vrste domačinov, posebno obeh kril, se morajo Postojčanci zahvaliti, da so iz Domžal odnesli dve dragoceni točki. Desno krilo Domžal, tov. Bevc, je že v prvem polčasu zapravil 4–6 skoraj 100 percentnih možnosti za doseglo gola. Skoraj bi lahko rekli, da je napadala vrsta tekmovala, kdo bo večkrat zgrešil vrata nasprotnika. Zadnjih 30 minut so Domžalčani igrali z 10 igralci, kar so igralci Postojne izkoristili, da so še dvakrat potresli mrežo domačinov. Gledalci dočakarani nad igro Domžalčanov, so že pred koncem tekme nezadovoljni zapuščali igrišče. Ligasko moštvo bo moralo v bodoči leti ostati v slovenski ligi. V predtekmi sta se pomorili enajststični mladinskega moštva Domžal in Domžale B. Mladični so moralni zaradi slabih fizičnih kondicij in neuglavnosti kloniti pred Domžalami B z rezultatom 4 : 1.

Domžalski pionirji pa nasprotno od ilgaškega moštva nizajo uspeh za uspehom. Prejšnjo nedeljo so premagali pionirje ljubljanskega »Krima« na njihovem terenu z 2 : 1, danes pa so v Ljubljani gladko odpravili pionirje ljubljanskega »Železničarja« z rezultatom 3 : 0 in so s tem stopili na celo tabelo s 4 točkami.

Domžalski pionirji pa nasprotno od ilgaškega moštva nizajo uspeh za uspehom. Prejšnjo nedeljo so premagali pionirje ljubljanskega »Krima« na njihovem terenu z 2 : 1, danes pa so v Ljubljani gladko odpravili pionirje ljubljanskega »Železničarja« z rezultatom 3 : 0 in so s tem stopili na celo tabelo s 4 točkami.

OBJAVE • SPOREDI • OGLASI

GLEDALISCE

Prešernovo gledališče Kranj Otvoritev gledališke sezone

Petak, 25. septembra ob 20. uri: Ivan Cankar »Hlapci« — premiera, Izven. V vlogi Jerma nastopita izmenoma Janez Eržen in Jože Kovačič. Premiersko predstavo bo odigral Janez Eržen.

Sobota, 26. septembra ob 20. uri: Ivan Cankar »Hlapci«, red A in izven. Jerman: Janez Eržen.

Nedelja, 27. septembra ob 16. uri: Ivan Cankar »Hlapci«, red Torek in Izven. Jerman: Janez Eržen.

Cetrtek, 1. oktobra ob 20. uri: Ivan Cankar »Hlapci«, red A in izven. Jerman: Janez Eržen.

Pri vseh abonmajskih predstavah so vstopnice še v prosti prodaji.

KINO

Kino »Radios«, Jesenice: do 27. septembra italijanski film »Sanjala sem o raju«; 28. do 30. septembra ameriški film »Neptunova hčer«; predstave ob

delavnih ob 18. do 20. ur, v nedeljah ob 16., 18. in 20. ur. V nedeljo matineja istega filma (vstopnina 10 din).

Kino »Playz«, Jesenice: do 28. ameriški film »Rebecca«; 29. septembra do 1. oktobra francoski film »Panika«. Predstave ob delavnih ob 18. in 20. ur. V nedeljo ob 16., 18. in 20. ur. V nedeljo matineja istega filma (vstopnina 10 din).

Kino Javornik-Koroška Bela: 25. do 27. septembra ameriški film »Bojeviti O'Flynn«. Predstave v petek ob 20. ur, v soboto ob 18. in 20. ur, v nedeljo ob 16., 18. in 20. ur. V nedeljo matineja ob 10. ur.

Kino »Storžič«, Kranj: do 27. septembra angleški barvni film »Hofmannove pripovedke«. Predstave ob delavnih ob 16., 18. in 20. ur, v nedelji ob 15., 17., 19. in 21. ur.

Mestni kino Kamnik: do 28. septembra avstrijski film »Kogar bogovi ljubijo«; 29. septembra do 1. oktobra jugoslovanski film »Vsi na morje«.

Mestni kino Domžale: do 27. septembra italijanski film »Francisce«; 30. in 31. septembra francoski film »Onstran Missourija«. Predstave ob

Predstave ob delavnih ob 16., 18. in 20. ur.

Shramba koles pri izhodu klini Storžič od delavnih in nedelj ob 15. ure do zadnje predstave. Otrokom pod petim letom starosti prepovedan obisk vseh predstav.

Kino »Svoboda«, Stražišče, Kranj: 23. do 25. septembra angleški barvni film »Hofmannove pripovedke«. Predstave ob 19. ur, 26. do 27. septembra ameriški barvni film »Rudnik kralja Salomona«. Predstave v soboto ob 17., 19. in 21. ur, v nedeljo ob 15., 17., 19. in 21. ur.

V nedeljo matineja ob 10. ur »Hofmannove pripovedke«, 30. septembra do 4. oktobra ameriški barvni film »Na otoku s teboj«. Predstave v sredo, četrtek in petek ob 19. ur, v soboto ob 17., 19. in 21. ur.

Mestni kino Kamnik: do 28. septembra avstrijski film »Kogar bogovi ljubijo«; 29. septembra do 1. oktobra jugoslovanski film »Vsi na morje«.

Mestni kino Domžale: do 27. septembra italijanski film »Francisce«; 30. in 31. septembra francoski film »Onstran Missourija«. Predstave ob

MALI OGLASI

V najem vzmemmo takoj tri prostore s skladališčem, Steklarstvo, Kranj.

Prodam 25 kg volne za žimnice, naslov v upravi lista. Preklicujem sindikalno in SZDL izkaznico na ime Regina Florjančič, Kranj.

Zamenjam stanovanje sredi mesta Kranja v enodružinski hiši (soba, kuhinja in pritličje) za dvosobno s kuhinjo v Kranju ali bližnji okolici. Ponudbe na upravo lista.

Kupimo napravo za prikazovanje diapozitivov. Kino Domžale.

Prodam nov šivalni stroj znamke »Singer«. Jože Živalič, Praške 23, p. Kranj.

Prodam 4 letnega konja, domače reje. Primškovo 141, Kranj.

Cesta III. reda Poljane-Javorje bo z dnem 25. t. m. do preklica za ves promet zaprt, zbradi opasnosti cerkvenih rusavin v Poljanah, katere ogrožajo varnost javnega prometa na cesti. — Uprava za ceste Kranj.

Prodam enostanovanjsko hišo na Kokriči št. 91, Kranj.

GLAS GORENJSKE 3

PO VASEH IN MESTIH GORENJSKE

Iz Kamnika

Nevarna skala. Nad Novim trgom se je ujela med dve drévesi velika skala, ki se je sprožila s Starega grada. Če bi je dreve ne zadržalo, bi poskodovala eno izmed hiš v Novem trgu. Ta nevarnost pa še vedno grozi, zato pričakujemo, da bodo nevarno skalo čimprej spravili v grapo, od koder se ne bo mogla zavaliti proti hišam.

Klub rezervnih oficirjev je imel v nedeljo prvi sestanek po polletnem odmoru.

Delaško prosvetno društvo »Solidarnost« pripravlja v režiji prvaka ljubljanske drame Maks Furijana Cankarjevga »Kralja na Betajnovi«. Na programu ima tudi ponovitev Kreftovih »Celjskih grofov«.

Iz Bohinja

Občinski odbor SZDL v Bohinjski Bistrici je priredil v nedeljo tradicionalni »kravji bale« ob Bohinjskem jezeru, ki se ga je udelenilo mnogo kmetov iz Bohinja. To prireditve so izvajali domaći planšarji leto za leto, ko so prgnali živino s pianin v dolino. Na Stari Fužini je bila uspešna razstava piemenske živine, ki jo je organizirala KZ Stara Fužina. Razstavljenih je bilo 200 glav živine pincavskih pasme. Tudi kupeci ni manjkalo. Lastniki najlepših krav so prejeli prav edne nagrade.

Iz Radovljice

V našem mestu se v zadnjem času precej gradi. V središču mesta so v poslopu okrajnega sodišča prizidali še eno nadstropje, prav tako osnovni šoll, ker sta bili že obe zgradbi pretresi za današnje potrebe. Dokončali so tudi poslopje za mestni kino, ki je končno le prišel do svojih lastnih prostorov. Bilo kinodvorano so preuredili v televadnico TVD »Parzane«.

Iz Kranja

Ljudski odbor mestne občine je uveliko potrebo po ustanovitvi reprezentativne restavracije v industrijskem bazenu ob Savi. To je posebej narekovala skrb za naše delaštvstvo, ki po ukinitvi menz nimajo nikjer v bližini prave kuhinje, kjer bi se mogli abonirati. Nova restavracija se bo imenovala »Gostinsko podjetje Kranj« in bo v prostorih doseganje DUR »Iskre«, katero v ta namen še preurejajo. Restavracija bo predvidoma odprta že 1. oktobra in bo dostopna tudi vsem ostalim gostom in potnikom, saj je v neposredni bližini kolodvora.

Iz Trebije

Ianske doline pri delu za skupni gospodarski in kulturni napredok.

Uj.

Iz Vodic

Pretekli četrtek večer je nastal požar zaradi tega, ker so sestniki Dimitru Seršenu. Gre je gospodarsko poslopje s hlevom. Po vsej verjetnosti je nastal požar zaradi tega, ker so v tem času v prostoru pod poslopjem kuhalo žganje. Škoda znaša približno 3300.000 dinarjev. Poleg gasilske čete Polje sta pri gašenju požara pomagali še četi iz Sinkovega turna in Tacna.

Lep napredok domžalske Svobode

V torek, 15. t.m., zvečer, je bil v Godbenem domu občne zbor domžalske »Svobode«, na katerega je prišel kot gost tudi predsednik Zveze »Svobode« in član Izvršnega sveta LRS tov. Regent.

Pred lepim številom članstva je zborovanje otvoril tov. Hvala, dosedanjem predsednik društva, ki je obenem podal politično poročilo o društvenem delovanju. Za njim je govoril o organizacijskem in kulturnem delu društva društveni tajnik domačini s ponosom pogledujejo na dvonadstropno stavbo. Posebne zasluge za zgraditev doma imata uslužbenec KZ tov. Urban in ziderski mojster tov. Jurij Oblak. Oba sta s pomočjo ostalih članov KZ in organizaciji že od ustanovitve KZ zbrala denar, operko, apno, les in železo.

Mnogo tisočakov je morala že odsteti blagajnica KZ, a

ki bo morala še, preden bodo prostori v domu sposobni za vseleitev. Večino stroškov so do sedaj krili lastniki sredstev. Na tem družabnem večeru so nastopali člani s pevskimi točkami (odlomki iz oper), recitacijami itd. Ta družabni večer naj bo v prihodnje vzgled tudi ostalim društvom, ki smatrajo, da je dovolj, če je na prireditvi dovoj pljuče in jede. Taka prireditve, kot je bila v Škofji Loki, ostane občinstvu vedno v spominu.

Za občni zbor je bilo poročilo dano v diskusijo že nekaj dni prej, tako da so posamezni odborniki na občnem zboru samo ponovili bistvene stvari iz svojih sekcij. Društvo obsega gledališko sekcijo, glasbeno, likovno, pevsko in folklorno sekcijo ter knjižnico. Najbolj delavna je gledališka sekcija,

ki je omogočila Škofji Loki nega sodelovanja poklicnega gledališča iz Kranja v Škofji Loki diskusija tudi ni bila zaključena, ker ni bilo konkretnih predlogov za stroške in druge pogoje. Nekateri člani so sicer mnenja, da ne bi bilo

sodelujejo v pevskem zboru, dramskem odseku, orkestru, tamburaškemu zboru in folkloristični skupini. Društvena knjižnica ima nad 3000 knjig in od teh je bila lani vsaka knjiga povprečno oseknut izposojena. Ljudska univerza, ki deluje prav tako v okviru »Svobode«, je imela v zadnjem poslovom letu 9 predavanj, na katere je prišlo 920 poslušalcev, žal najmanj iz vrst delavstva, čeprav so bili delovni kolektivi o predavanjih LU redno obveščeni.

Pred strokovnim vodstvom tov. D. Prešerna je lani začel z delom pomlajeni dramski odsek, ki je pokazal v lanskem se

zoni največjo aktivnost. V kratkem razdobju je naštudiral štiri dramska dela: Jurčič-Govekarjevga »Desetega brata«, Gobčeve »Planinsko rožo«, Goljjevo »Snežnjico« in »Bajko o Slavecu«. Ta dela so donjela skupno 26 uprizoritev doma in na gostovanjih. Prav tako so se postavili tudi pevci, saj je mešani pevski zbor imel dva samostojna koncerta in gostoval v Grosupljem in Črnučah. Na okrajnem tekmovalniku, ki je bil v Kamniku, je zasedel II. mesto. Za poživljeno in razgibano pevsko kulturno imamo veliko zasluga zborovodja tov. Habe. Viden napredok je pokazal orkester, saj je sodeloval pri vseh proslavah in društvenih prireditvah, kar prej pri SKUD ni bilo. Vsi člani orkestra so mladinci, ki se pridno vadijo, da bi bila njihova izvajanja čim kvalitetnejša. Tamburaški zbor je priredil 6 samostojnih koncertov, folklorna skupina pa je šele pred kratkim začela z delom in je imela še en nastop.

Po podanih poročilih je spregovoril tov. Regent, ki je poddaril velik pomen kulturnega dela »Svobode« za izobrazbo našega delavstva, ki naj bo na predno revolucionarnega duha. Tako izpolnjeno delo »Svobode« se bo iz industrijskih sredis prenašalo tudi na našo vas, ki v socialistični kulturi se močno začasta za njimi. Pri tem je tov. Regent kritiziral slabo izbiro iger, pesmi in glasbenih del, kar vse kvarno vpliva na idejni dvig ravnih širokih ljudskih množic. Vzgoja za čisto znanost marksizma brez vsakih primesi mora biti ena od glavnih nalog »Svobode« v kulturnem udejstvovanju.

Zvezca bo v zimskem času priredila po vseh društvenih ideoloških tečajem, ki bodo dvignili politično ravni naših kulturnikov. Tov. Regent je na koncu pohvalil delo in prizadevanja domžalskih svobodašev in društvu objavil vso možno pomoč pri nadaljnem razvoju. Izvajanjem tov. Regenta so prisotni verno sledili in ga na koncu z odobravanjem pozdravili.

Med razpravljanjem je bilo slišati več kritičnih pripomb. Na primer, da v pevskem zboru sodeluje premalo moških in da »nekateri igrači blvščega SKUD v novo dramsko družino »Svoboda« niso vključili.«

Ob zaključku občnega zboru so bile volitve novega upravnega in nadzornega odbora »Svobode«, v katerem so izvolili tudi nekaj pridnih mladincov, kar bo pošljivo društveno delo. Pred članstvom je bil razgrajen nov načrt dela za nastopajočo sezono, ko bo še bolj pestra in bogata po vsebinski od lanskoletne.

Prizor iz Achardove komedije »življenje je lepo«

veseli večer. Med deli sta dve drame, dve komediji, dve mladinski igri in ena opera. Poleg tega je gostovalo še 6 družin s 6 deli. Dela sama bi z ozrom na obliko pri predstavah takole razvrstili: opera »Tam na gorah« (Lukaš-Mirš) povprečni obisk 330, »Snežnjica« (Golla) 288, »Mogočni prstan« (Milčinski) 275, »Inšpektor na obliki« (Priestley) 174, »Vdova Rošlinka« (Golar) 140, »življenje je lepo« (Achard) 97. Na veseljem večeru je bil povprečni obisk 280. Iz tega je razvidno, da občinstvo želi na eni strani kvalitetnih del, na drugi strani pa mu ugajači veseljive in oprete.

Diskusija o novi sezoni in programu na občnem zboru še ni bila zaključena. V Škofji Loki lahko rečemo, da je igralskoga kadra dovolj in tudi reziserjev ne manjka. Glede stal-

umestno vabilo poklicnega gledališča, ker se boje, da bi padla volja do dela pri igralčah-amaterjih, kar pa ne bo držalo, saj je vendar nujno, da igralci in občinstvo vidijo čim več dramatskih del. Umestno bi bilo, da bi se diskusija o sodelovanju igralskih družin med mestni razvila tudi v našem lokalnem časopisu.

Nove knjige

Od založbe »Kmečka knjiga« Ljubljana smo prejeli:

Ing. Kincel Vladimír — Ing. Zaplotník Ivan »Kratica strokovna navodila«, strani 61.

Ing. Ivan Kranjc »žito in moka«, strani 44.

Ing. Vinko Sadar »Obdelovalna zemljevin«, strani 205.

Jože Strgar »Cvetlice lončnice«, strani 74.

Klerikalizem pa je bil kot nalašč najboljše sredstvo za zadržitev vseh reakcionarjev, kot so bili Šuklje, Missija, Jevetič in Korošec.

Tudi klerikalci so vrgli pale med nezadovoljno ljudstvo: antikapitalizem, krščanski socializem. Niso pa imeli najmanjšega namena, da bi v svoj program uresničili. Boj proti kapitalizmu je veljal edinoščitveno do liberalcev, kar je imelo daljnosežnejše posledice, kot bi bilo na videz razvidno iz velikih volitvenih bojev v 1907. letu. Liberalizem je namreč s svojo breznačelnostjo in meglenim programom begal ljudi in tako utrjeval pot naprednemu delavskemu ideologiju. Zato ga je bilo treba čim prej likvidirati, kar so s splošnimi volitvami sedmega leta tudi dosegli. Imeli so pa večje organizacijske možnosti, močnejšo ideologijo in oporo v avstrijskem finančnem kapitalu, ki je forsiral ustanavljanje klerikalnih kmečkih zadružnic in hranilnicami in posojilnicami. Te zadruge, katerih ustavnost je bil pri nas dr. Janez Ev. Krek, kajpaki niso odpovedale agrarne krize marveč so bile bolj utrdile položaj vseh mogotcev. Krek je bil poštnejšak, ki je nekak revolucionarni krščanski socialist. Uvidel je, da agrarno vprašanje ne more biti rešeno, dokler bodo ostale zadruge v rokah finančnega kapitala. Edino rešitev je bil v usmerjanju prevlačne delovne moći v industrijo, ki bi jo zgradili z akumuliranimi zadrževali finančnimi sredstvi. Istočasno pa bi ti sproletarični kmety ostali organizirani pod klerikalnim vplivom.

Klerikalci so bili močnejši in držnejši. Sproti so znali izbrati slabke strani liberalcev, posebno njihov neuspeh na deželi. V največjo oporo pa jim je bila reakcionarna avstrijska vlada, ki ji liberalizem s svojimi partikularnimi klerikalnimi težnjami kajpa ni ustrezal. Šlo je za čim večjo centralizacijo v gospodarskem in političnem sistemu

lahko socialdemokrat. Naslikal pa ga je kot individualista, kakšen mu je bil potreben, da je lahko ob njem razvili idejo drame. Jerman predstavlja princip svobode, politične svobode in naprednega duha proti principu župniščevga samodržstva, ki mu je zaostalo. Iudi počasno v katarskemu uspehu.

Ob »Hlapcih« se človek ne hote zamisliti usode skoro včasih aktualnih del, čeprav so morebiti napljuvana s pošteno prizadevostjo in vero v umetnikovo poslanstvo. Že po nekaj desetletjih all celo že ob letu obleže pložljivina, registrirana le še kot dokument. Cankarjeve drame pa kljub svoji pred pol stoletja aktualnosti še niso za nas zgodovinske drame, niso samo dokument svojega časa. Cankar pa ovekovečil le idejno trenja svojih dñi, marveč karakter vseh naših ljudi. In ob tem se človek še danes ta dan živo zamisliti nad Cankarjevim brezkompromisnim ogledalom, ki kaže natrui nje prave črte, stoletju in telusu časa njega prav po podobo.

Prešernovo gledališče se je odločilo, da bo vsako leto uprizorilo po eno Cankarjevo delo. Do tega programa bi slejko prej — ne sporadično po nekaj obligatnih obveznostih slovenskih gledališč — prišlo že zaradi tega, ker ne pomeni Cankar za nas le manifestacije temveč sploh eksistencni pogoj ljudskega gledališča. Brez naših klasic — da povem nekoliko širše — bi gledališče tavalo mimo svojega umetniškega poslanstva.

J. Žmavc

Ob nastanku Cankarjevih »Hlapcev«

Prešernovo gledališče je z njimi stopilo v novo sezono

»Hlapci« (napisani 1909, l.) so delo, ki predstavlja življenjsko gradacijo Cankarjeve umetniške rasti ter politične razgledanosti, saj stoji na vrhu programske triлогije: za »Narodovim blagrom« in »Kraljem na Betajnovi«, ne le po kronologiji, marveč tudi po kvaliteti, po umetniški sugestivnosti.

Ta naša največja idejna drama je, kakor se neverjetno sliši, bila uprizorjena pravzaprav šele štirideset let po svojem nastanku. Vse druge uprizoritve pred 1948. letom so bile namreč okrnjene, potvorenje in bi jih Cankar bržko zanikal, če bi še živel. Kljub vsem cenzurnim posegom pa so »Hlapci« vztrajno manifestirali svojo aktualnost vse od desetega leta, ko so izšli pri Schwentnerju, (prvi so bili uprizorjeni še leta 1909, leta, ki je v nekaj meri zamenjala vojno) pa do 1939. leta, ki je bilo leto prvega teatralnega trijumfa. Leta 1948. so bili prvič uprizorjeni v Ljubljanski Drami hrani inspekcijsko knjigo, v katero je bila na premieri zabeleženih kar 16 mest, ob katerih je razgret občinovski dale duška Cankarjevi miselnosti.

Selje 1948. leta — ob tridesetletnici Cankarjeve smrti — je nastala prava, nepotvorjena podoba »Hlapcev«. Ljubljanska Drama jih je naštudirala v režiji doslej najboljšega analitika Cankarjeve dramatike — Slavka Jana. — Prešernovemu gledališču in njegovim zvestim

obiskovalcem pa bo v nemajhno zadovoljstvo, da jih bomo 25. septembra doživeljali po njegovi zamisli tudi v Kranju. Ce si zdaj pobliži predstavimo dobo, ki je dala Cankarju idejo za »Hlapce«, moramo obrniti knjigo zgodovine za pol stoletja nazaj. Bliž je to čas, ko je mogočna feldvalno-kapitalistična Avstro-Ogrska že bližala svojemu koncu. Pomačal jih ni niti centralizem, niti kasnejši privilegiji narodnim manjšinam in olajšave do izjavne Habsburžanov za federalizacijo. Socialna in politična napovedi so jo dokončno pokopalna. Bliž je to čas nezadružljivega razvoja kapitalizma v Imperiju. Nemci in z njimi Avstriji so težili proti vzhodu (Drang nach Osten) in jugu (okupacija Bosne in Hercegovine). Na našem svetu so se križali interesi kar treh predstavnikov: Italije, Anglije oz. Amerike in Nemčije. In v tem grozljivem obroču tujeja hlašanja po našem maločevalnem ozemlju se je bil nagnut, da bo naš boj za oblast med dvema legalnima slovenskima strankama: med liberalci in klerikalci.

Klerikalci so bili močnejši in držnejši. Sproti so

GLAS GORENSKE

K STEV. 39

Priloga za poduk in razvedrilo

26. IX. 1953

ZANIMIVOSTI

POŠIRNEM SVETU

FINSKA - dežela športa in zadružništva

Finska je sama po sebi revna, kajti njena zemlja je skopa, podnebje pa mrzlo. Finska očara človeka po veličini svoje samote in trpe nedotaknjenosti. Zima trpi dolgo čas, več kakor šest mesecov v letu prežive Finci v ledu in snegu. Sele v aprili razbijajo vode ledeno skorjo. Večkrat so že proslavili prvi maj v snežnih vtharjih. Toda tedaj se zgodi čudež, sonce hipoma prebudi vso naravo, breze se odenejo z nežnim, svežim zelenjem, siva polja in suhi travniki se bohotijo v pisanih barvah. Pomlad, kajki jo mi poznamo, skoro ni, ker marzla zima hitro preide v poletje z vročim soncem, z nadnjimi vetrovi opoldne in s hladno, sanjavo tišino zvečer. V juniju si se sonce podnevi in ponoči. Todaž uživa finska mladina bele noči.

Led je v desetisočletjih raziral deželo in se stajal v 30 tisoč večjih in manjših jezer, da je ostalo le malo prostora za pesek, hvojico in rodovitno zemljo, na kateri so v stalnem boju s kruto naravo zrasli finski gozdovi. Čim bolj gre človek proti severu, tem bolj ga osvaja samota pokrajine.

Neusmiljena grajsnita tla, jere in deroče vode, mraz in samota silijo Finca k herojskemu boju z naravo za svoj obstanek. Ta boj oblikuje znamenje Fincev, ki so molčedi, trdi, resni in odločni ljudje.

Zato je Finska tudi dežela plemenitega športa. Zato finski tekmovalci uspešno tekmujejo in zmagujejo nad predstavniki mnogo večjih narodov.

Trd boj z naravo, stoletni boji za narodno samostojnost in severnaška razumnost sta vzbudila v Fincih tudi smisel in razumevanje za pravo zadružništvo, ki naj z medsebojnim sodelovanjem zadružnikov olajša gospodarske skrbi.

V severnih skandinavskih državah je tudi zadružništvo najmočnejše razvito izmed vseh evropskih dežel. Zadružna misel je prodrla tako med delavce kakor med kmete in obrtnike, tako da je skoro vse finski narod organiziran v zadružnah.

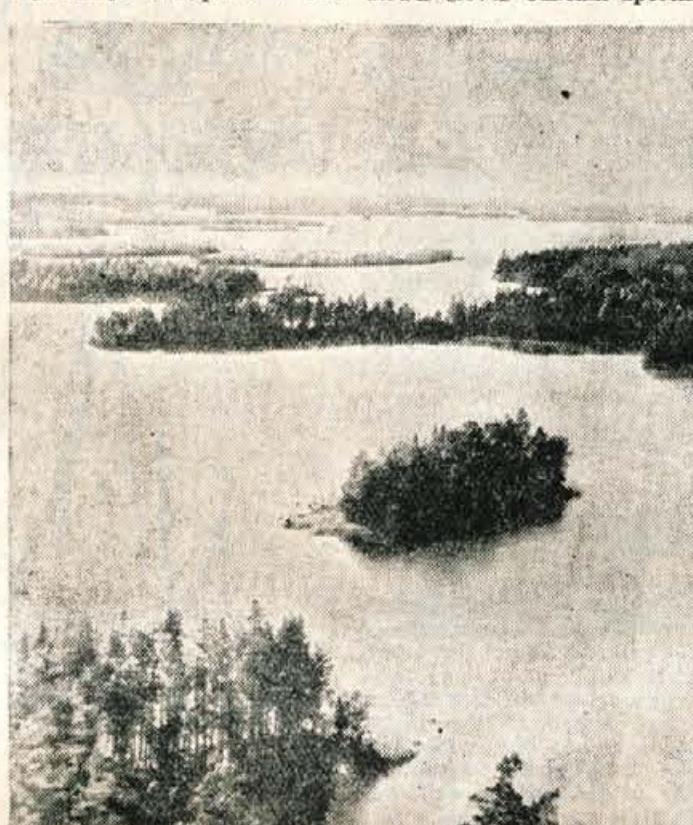
Veliki finski roman »Sedem bratov« (spisal Aleksis Kivis) nazorno razovede zdravo ustvarjajočo moč zadružnega gibanja: Sedem bratov, ki jih ne more rediti očetova domačija, sklene, da jo zapuste in da gredo ustanovit skupen dom. Skupno odidejo v neobljuden kraj, s sedemkratno moško

močjo vihto sekire in orjejo in drugo poletje že zavalove žitna polja iz divjine in pustinje. Različni so si po značaju in temperamentu, toda drug z drugim dela srča in nesrečo, tovarisko in neustrašeno dejava za skupno blaginjo. — Tako se je finsko zadružništvo rodilo iz različnih potreb, nastale so razne oblike zadrag, toda vse skupaj je vedno vodil isti cilj. Danes zavzemajo zadruge na Finskem odločujoče mesto v gospodarskem in kulturnem življenju države in Finec vidi v zadružni pot k zboljšanju gospodarskega stanja. Skoro vsak odrasli Fincek je član kakake zadruge.

Zadružništvo daje lice in izraz vsej deželi. Tako je prisel Šved Ohde na deževni apriški dan v kmečko vas Lapna; sredi vasi stoji gradu podoben občinski dom. Poleg občinskih prostorov je v njem gostilna in kavarna in tako je občinski dom središče vsega družbenega življenja. Vas šteje 14.000 prebivalcev. V vasi so tri zadružne prodajalne, sedem zadružnih mlekar, šest kreditnih blagajn, zadružna za plemenske bike, zadružna za pričeljanje in prodajo svinske masti, zadružna za stroje in še razne zadružne in kulturne organizacije.

Takšnih vasi kot je Lapna je na Finskem polno. Zadružniki imajo redna mesečna zborovanja, na katerih s čudovito

stvarnostjo obravnavajo vse upravne in poslovne zadeve. Čeprav se volijo odborniki za-

Finska jezera pri Knopiju

pravah so tehtni, prepričljivi kov in zglednih zadružnikov, in stvari ter imajo velik vpliv kar ima odločujočo vlogo v napredku Finske države.

M. A. Carlton je prinesel Ameriki kruh

Pšenica ni bila vedno kulturna rastlina, ki jo sejejo v razorana polja, da ob dobri letini preživi cele narode. Nihče ne ve imena prvemu Turku, Judu ali Tataru, ki je pred desetisoč leti prisel na misel, da bi lahko ta divja azijska trava postala hrana človeštva, da bi se dala spremeni v žito, ki se seje in cigar zrna bi se dala hraniti, da bi od njih živel človeški rod.

Dandanes je Amerika med prvimi žitnicami sveta, toda dolga je bila njena pot, da se je do tega povzpela.

Mark Alfred Carlton spada med tiste ljudi, ki so največ storili za napredek poljedelstva, našel je pravo pšenično seme, ki obrodi pod najneugodnejšim podnebjem.

Rojen je bil 1866. leta v ameriški državi Ohio, odkoder so se njegovi starši kmalu preselili v Kansas. Ko je še v njegovih mladeničkih letih rja pokončala skoro vso pšenico in povzročila veliko lakoto v deželi Kansas, je začel Carlton razmišljati, kako bi dobil pšenico, ki ji rja ne bi mogla doživega. Od tedaj je svoje življenje posvetil pšenici. Prišel je na državno poljedelsko poskusno postajo.

Od vseh koncov sveta si je dal poskusiti razne pšenice in dobil je nad tisoč različnih vrst. Studiral je bradatjo pšenico onljara, prekušal cesarsko pšenico iz Nemčije, italijansko puolifero iz okolice Rima rattling tam iz Avstralije itd. Carlton je

sejal vsa ta različna semena. Dognal je: tista pšenica, ki najtrdrovratneje kljubuje vsemu podnebju, da tudi najboljši kruh.

Zato je šel preizkušati razne sorte pšenice na ameriški sever. Imel je srečo. Dočakal je eno najboljših mrzlih, suhih zim. Carlton je opazoval, kako mraz uničuje eno pšenično vrsto za drugo. Vedel je, da mu bo ena trda zima razdelila več, kakor dvanaest let poskusov v laboratoriju ali neke pod milim podnebjem. Od tisoč sort pšenice jih je poleti ostalo le kakšnih sto.

1897. leta je odpotoval na vzhod. Po dolgem tavanju in raziskovanju Rusije je prišel h Krigizom v turgajsko stepo, ki je vroča kakor Sahara. In

je hitro razširila po vsej zpadni Ameriki.

1907. 1. so pridelali v Ameriki kubanka-pšenice že za 30 milijonov dolarjev, 3.000 krat več, kakor so stali vsi poskusi.

Njen pridelek je rasel od leta do leta. Prav tako je hitro napredoval harkovka, v 1. 1914

je na 80 milijonov mernikov.

pri teh je v presušeni stepi našel pšenico, ki jo je iskal: trdo, durum-pšenico, imenovano kubanka in njene sestre arnavtko, garnovko in pereroko.

Carleton še ni miroval. Šel je se enkrat v Rusijo iskal še druge vrste pšenice. Prepričeval je ljudi: »Ne gre za dober pridelek, ki se dobri v ugodnem letu; najvažnejše je, da dobimo pšenico, ki obrodi tudi v najslabšem letu.« In dobil je harkovsko pšenico, ki počasi poganja korenine globoko v zemljo in ki zelenia steba drži tesno ob tleh in tako zvito kljubuje zimi. In ta pšenica se je hitro razširila po vsej zpadni Ameriki.

1907. 1. so pridelali v Ameriki kubanka-pšenice že za 30 milijonov dolarjev, 3.000 krat več, kakor so stali vsi poskusi.

Njen pridelek je rasel od leta do leta. Prav tako je hitro napredoval harkovka, v 1. 1914

je na 80 milijonov mernikov.

Zakletu hiša

16

Ariel Kassack:

Povrnimo se k dogodkom! Vemo, da je Jack pripravil liker, vemo, da je bil on edini, ki je serviral, vemo tudi, da je bila njej, ki se je izdajala za njegovo sestro, namenjena smrt. Toda kako naj bi bil vedel, da bo zastrupljena pijača prisla ravno Mary v roke?

Ko sem to razmislit, me je presunilo spoznanje resnice, ki je tako strašna, da je nisem hotel verjeti. Toda čim bolj sem se branil, tem vztrajneje se mi je vsedala v možgane. Nekdo drug je bil, ki je imel vzrok, da je sovražil Mary. Ali se spominjate, da je lekarnar izjavil, da je Jack v kratkih presledkih kupil dve škatlici arzenika? Kdo mu je prvo ukradel? Ali ne tista oseba, ki je imela namen umoriti njegovo ženo? To je bila ista oseba, ki je Mary izročila usodni kozarec. — Žal mi je, Evica, da moram to izgovoriti, verjmite mi, da je strašno, a je le resnica. Moram vam povedati. Evica je zastokala:

— Ne Marga, samo ne Marga!

Evica je odsedela negibna. Dolgo se ni nihče zganil, niti spregovoril. Končno je zašepatala:

— Bert, nadaljujte, vse hočem slišati!

— Karkoli naj se Bert pove, ne pozabi,

da je bila tvoja sestra vedno živčno zelo

šibka in morda na robu blaznosti — reče nezno Rommy.

— Evica, ali se spominjate — da ste nekoč našli Margo po pomoti zaprto v shrambi. Pred njo sta se prepričala Jack in Mary. Vi ste prišli ravno h koncu. Tedaj ste našli Margo, ki je bila vse slišala. Povedali ste mi, da je bila tako prestrašena kot tedaj, ko je našla pisma. Ni vam hotelova povedati, o čem sta se Jack in Mary sprla. Tako je Margo slučajno, čisto slučajno izvedela resnico. Njena groza je bila toljšana, da ji je umišla pamet in jo pahnula v brezno moralnega in čustvenega propada. V tistem trenutku je Marga prestopila mejo med razumom in blaznostjo. Sklenila je, da bo umišla obo, ki sta ji strla srečo in jo ogoljufala. Umorila bo Mary tako, da bo krivda padla na Jacka.

V sebi je odkrila odličen talent v pretvarjanju. Tako nas je vse preslepila. Da bi dosegla svoj namen, je tedaj v novembra sama zastrupila svojo jed. Toda, ko smo pritekli v njeno sobo, je že pila magnezijevi mleko, ki si ga je že prej pripravila. Isto je ponovila o božiču.

Pomislita na njevo vedenje! Katera ljubeča žena bi hranila pisma, ki bi tako

počne. — Vstal je, naglo potegnil Evico k sebi in potjubljal solze, ki so polzeli po njenih licih.

— Evica je vstala in se opotekla po sobi. Rommy jo je prijel.

— Ne boj se, Evica, nihče ne bo tegu izvedel. To naj ostane samo med nami, kajne, Bert?

— Gotovo, odvrne resno Bert in stopi k oknu. Zunaj je bila krasna pomladna noč. Na zemljo je rosil blažen mir. Gospod King je streljal v temo in se ni ganil.

— Rommy, pojdi, pusti me! — vzdihne Evica. — Jaz sem Margina sestra. — Marga je bila...

— Evica, če misliš, da bi utegnil biti tak ničvrednež, potem Evica, zastužiš, da te nabijem. Ti, moja uboga deklica! Nič ne maraj! Marga je bila bolna. Ni vedela kaj

počne. — Vstal je, naglo potegnil Evico k sebi in potjubljal solze, ki so polzeli po njenih licih.

— Evica moja! — Rommy!

Diskretno je Bert King zapustil sobo.

Se isti dan je Bert vzel slovo in odpotoval iz Browna.

Konec.

Za zdravje nog

Zdrave, negovane noge so zmerom lepe. Ali so malo predebele ali prevelike, ni tako važno. Lepo in prozno hojo ima lahko tista ženska, ki ima zdrave noge.

Predvsem mora gospodinja malo bolj čuvati svoje noge. Domač pregor pravi: »Kdor nima v glavi, ima v petah!« In kolikokrat mora gospodinja zaradi raztresenosti ali pozabljivosti napraviti mnogo nepotrebnih korakov. Kadar gremo v mesto nakupovat, si že doma napišimo na listek vse, kar potrebujemo, da nam ne bo treba še v drugič ali tretjič z doma. Gospodinjsko delo si uredimo tako, da čim bolj varujemo noge, Gospodinju! Ali si res prepričana, da bo perilo slabše zlikano, če ga sede zlikas? Ali bo krompir manj okusen, če ga sede olupis? Ali bo posoda manj čista, če jo sede umiješ? Ne, nikakor ne! Privadil se torej večino gospodinjskih del opravljati sede! Blagodejni učinak sè bo kmalu pokazal. Noge zvezcer ne bodo več tako nabrekle, podplati te ne bodo več pekli, mišičevje v mečah in stegnih te ne bo več takto bolelo.

Bolnim in občutljivim nogam prvočim primerno nego. Vsak večer si jih umijmo. Okopljimo jih najprej v topli vodi, potem jih pa vtaknimo še za dve minute v mrzlo ali vsaj ohlajeno vodo. Izvrstni dodatki k nožni kopeli so: kis, sol (morska ali živinska), boraks, odcedek hranstove skorje ali kamiličnega čaja. V drogerijah dobimo tudi razne tablete, ki prav tako poživljajo. Po kopeli si noge dobro obrišimo s frotirko ali pa z raskavo plateneno brisačo. Potem jih natrimo z alkoholom. Masirajmo jih od spodaj navzgor do kolen. Ko ležemo, jih podložimo z blazino, tako da ležijo za kakih 20 cm više, kar drugo telo.

Ženska, ki jo bolj noge, pa ne ve zakaj, naj gre k zdravniku, najbolje k ortopedu. Mor-

Mnogi otroci lažejo tudi iz komodnosti. Vprašaš ga n. pr.

Med

Med je najbolj naravna sladka snov, ki jo ustvarjajo čebele iz sokov živilih rastlin ter jo shranjujejo v satovih kuhranju sebi in svojemu naravnemu pozimi.

Naveden cvetlični med, ki ga nabirajo čebele iz nektaria, je prozorna, gosta tekočina, svetle, zelenkaste ali rjavkaste barve. Vsebuje 70 do 80 odstotkov invertnegata sladkorja (to je sadni in grozdni sladkor), 20 procentov pa tvorijo voda, beljakovina, lepljiva snot, dlášave, barva, vosek itd.

UMETEN MED delajo iz trsnega sladkorja s pomočjo zelo razredčenih kislín. Trsn sladkor se namreč pod vplivom kislín spremeni v invertni sladkor. N. pr. 1 kg trsnega sladkorja (kock ali sipe) raztopi v 2 litrih topel vode. Prilij 1 gram mlečne kislinske (se dobí v lekarnah) in pusti, da tekočina za eno trdino izhlapi. Ko se to ohladi, je iz žilavega, rumenega soka postal umetni med.

Med, ki ni iz cvetja, ampak iz medene rose (sladka, lepljiva snov, ki jo na rastlini izceajo listne uši) in iz »znojenja« iglicastega drevesa, ima temnejšo barvo, bolj smolnat, ostrejši okus in vonj. Strdi se teže, sladkorja pa ima 60 do 70 odstotkov. Vendar je vrednost njegove hranilne snovi približno enaka cvetličnemu medu.

Za kratek čas

Zena: »Je kaj hudega?«

Zdravnik: »Ne vem, draga gospa ali gre za ekzem ali je za mušji roj.«

Zena: »Jojmena, gospod doktor, kaj bom počela? Je res tako hudo?«

da ima ploščato nogo ali kako drugo napako, ki se da odpraviti s primernim vložkom. Galos in snežek ne smemo imeti ves dan na nogah, ker ne propuščajo zraka. Noga se spoti, nabrekne in se hitro utruji. Potne noge zdravimo s kopelmi, ki jim dodamo obilo kisa. Razen tega si večkrat nastimo noge s špiritom in nasuimo med prste riževe moke ali pa navadnega otroškega pudra. Noge si moramo v tem primeru vsak dan po dvakrat premenjajo obutev.

Poklicne žene, ki morajo biti vse dan na nogah, na primer natakarice, prodajalke, astenkete itd., naj po dvakrat na dan premenjajo obutev.

Kako odvadimo otroka laži

Otrok po naravi ni laživ. Lagati se navadi šele od starejših otrok ali pa od odraslih. Ljudje rabimo v vsakdanjem in kmalu bo tudi sam pričel lagati. Nekateri otroci postanejo sčasoma pravi mojstri v lažanju. Tak otrok je staršem velika nadloga in marsikatera mati ne ve, kako naj ga navadi resnicoljubnosti. Najboljše sredstvo je, da otrok iz ust staršev nikoli ne sliši laža. Če otrok izprašuje stvari, ki mu jih ne moreš razložiti, povej, da tegu ne veš, ali pa mu razloži tako enostavno, da bo mogel razumeti. Otroka moramo poučiti o negativnih posledicah laži in mu na primerih iz življenja dokazati vso nizkotnost neodkritih ljudi. Povedati mu moramo, da ima lažkratke noge in da lažnica vedno čaka osramotitev. Takemu človeku nihče več ne zaupa.

Otroci največkrat lažejo, da se izognede kazni. Ko se prepričaš, da se je otrok zlagal, mu najprej z besedami dokaži, da veš za to in ga pripravi, da ti bo povedal resnico. otrok naj spozna, da si z lažjo ne more pomagati.

Mnogi otroci lažejo tudi iz komodnosti. Vprašaš ga n. pr.

če je napisal nalogo, pa ti odgovori, da že davno. Ko pogledaš zvezek, vidis, da naloge niste. Takega otroka osramoti, kajti otroci te vrste so navadno tudi bahači.

Nekateri otroci lažejo iz zadreg, potem pa sami takoj priznajo, da so se zlagali, čeprav jim v pravem trenutku resnica kar noče iz ust. Takega otroka moraš navaditi, da ti bo svoje prestopke sam povedal, ne da bi ga vprašala. Tem mu vzameš možnost, da bi se v zadregi pred vprašanjem zlagal. Kadar otrok sam prizna slabla dejanja, ga raje ne kaznui. Spozna naj, da si z resnico lahko samo koristi, z lažjo pa škoduji.

Najboljše sredstvo proti lažnosti je, da otroka strogo nadzoruješ in mu ne daš priložnosti, da bi se zlagal. Če si kdaj v dvomu ali otroku laže allne, se prej dobra prepiri, da ga ne bo kaznavala po krvici. Trdrovratnih lažnivcev nikar preveč ne izprašuj. Sele ko ti je vse jasno, kako je s stvarjo, dokaži otroku laž, da ne bo mogel olepšavati svojega dejanja. Čim bo otrok izprevidel, da izveš resnico drugod, bo opustil laž, ker bo spoznal, da mu ne pomagajo.

Če poizveduješ površno, si bo trdrovratne znal pomagati z novo lažjo in bo lagal tako prepirčevalno, da te bo res premotil.

Skodljiva je tudi pretirana nezaupljivost do mladega lažnivca, ker mu s tem otežkočini poglobljanje. V takem primeru si bo otrok misil: saj je vseeno ali govorim resnico ali laž, ker mi nič ne verjamajo. Zato moramo biti vedno zelo zelo previdni. Najmanjša napaka nam lahko pokvari uspeh.

Praktični nasveti

Olje v steklenicah, ki ga hočemo ohraniti dalj časa, ne smemo neprodrušno zapreti z navadnimi zamaški, ampak samo s staniolom ali pergamentnim papirjem.

Očala ne bodo motna, če jih narašalo namažemo z gliceronom in predvino obrišemo z jelenovo kožico ali staro rokačico. Nato predmet temeljito izperemo in osušimo.

Zelo močno zarjavele predmete, ki pa jih ne moremo namakati v prej označeni tekočini, drgnemo s sledo zmesijo: na 1 liter vodené solne kislino 30 g glavberjeve ali grunke soli in 15 g čilskega solitra primešamo nekaj drobnega peska. Nato predmet temeljito izperemo in osušimo.

Zarjavele matice vijakov omečamo s ceresinovim ali terpentinovim oljem; petrolej navadno ne deluje. Nato zavarujemo vijake pred rjo s tem, da jih prevlečemo s tanko plastjo mešanice grafita in loja.

Leseno orodje vseh vrst, kolesa itd., ohrani najbolje lesni katran, s katerim prevlečemo s čoplčem vse dele. Najbolje ohrani katran, ako je pri prevlajenju njegova temperatura bližu vrelički.

Kovček dobro napolnilo, ce izrežemo iz močne lepenke dva tako velika pravokotnika, kot je notranja mera kovčka. Nekako 10 cm od roba vrežljivna podolžni strani na vsakem kosu po 2 luknji, skozi katert potegnemo močan, ne predebel trak, tako da sta oba kosa zvezana. Na spodnjem lepenku zložimo vso obliko, položimo na vrhu še drugo lepenko in zvezemo. Tako so oblike ločne od ostale vsebine v kovčku. Obleka se ne premakne, tudi če kovček obrnemo ali postavimo pokonci. Iz kovčka vzememo lahko tudi druge stvari, ki so na dnu, ne da bi oblike pomekali.

Rjo odstranimo z večjih žlezničnih delov in pločevine, ako jih pustimo nekaj časa v povodi, v katero smo naliili 10 do 15% raztopino zvezlene kislinske. Nato izperemo predmete

Primerni modeli za naše dijake

Kuharski recepti

Češljivo sladko. Zrele češljive olipi in daj v vodo. Potem jim pazljivo odstrani koščice. Stehtaj toliko sladkorja, kolikor tehtajo češljive in ga polij v vodo. (Za 1 1/2 kg sladkorja 1.3 l vode). Prideni vanilijo in kuhaj, da se potegne. Ugasji peščico žilvega apna in ga razreči z vodo. Ko se ustoji, odlij tekočino in položi vanjo češljive za 15–20 minut. Nato jih prav dobro opéri v več vodah. Ko so popolnoma čiste,

jih daj v sladkor. Kuhaj toliko časa, da postane sladkor zopet gostejši. Ko so kuhane, prideni na kolesca zrezano limono, kuhaj jih še 5 minut, pokrij in daj hladne v steklenico ter dobro zavezži.

Jabolčna marmelada. Dobro zrela jabolka operi, izreži peščice ter razreči vsako na štiri dele. Skuhaj jih v sopari in ko so zmeščana jih pretlači. Nato stehtaj sok ter skuhaj na vsak kilogram soka 60–70 dkg sladkorja, polige s 1/4 litra vode, da bo prav gost, deni vanj sok ter ga skuhaj in shrami v kozarce. Lahko pridene malo limonine lupine in cimetja.

Dobro zrelo kozlico z vodo, da se skoraj pokriti, in počasi kuhanj, da se zmeščajo, a ne razkuhajo. Potem jih precedi na platnenem, na nogah narobe obrenjenem stolu, privezanem prtiču. Sok naj odteče, ne da bi kaj stiskala. Zmeri sok in vzem za 1 1/2 kg sladkorja, polij ga s 1/4 litra vode, da bo prav gost, deni vanj sok ter ga skuhaj in shrami v kozarce. Lahko pridene malo limonine lupine in cimetja.

Kozarce zavezži, ko je marmelada že malo ohlajena, z omočenim pergamentnim pa-

prijem ali celofanom.

Jabolčne plošče. Nasragaj nekaj olupljenih jabolk na rezance ali liste. Dodaj jih sladkorja, malo cimetja, drobtin, rožin, pinjol in limoninol olupkov in dobro premešaj. Za nožev rob na debelo zvaljano masleno testo prereži v dve

enaki plošči. Prvo položi na pločevino, potresi po njej pripravljenoj jabolčki pot prsta debelo in pokrij z drugo ploščo. Pomazi z jajcem in speci. Pečene zreži na poljubne kose in jih potresi s sladkorjem. Da testo laže dvigneš, ga navij na valjar in odvijaj nad pločevino.

Jabolčni zelé. Dozorela, a še zelenja jabolka operi, razreči na krhličke, muho in pecelj pa odstrani. V dobro pološčenj kozicu jih zavezži z vodo, da se skoraj pokriti, in počasi kuhanj, da se zmeščajo, a ne razkuhajo. Potem jih precedi na platnenem, na nogah narobe obrenjenem stolu, privezanem prtiču. Sok naj odteče, ne da bi kaj stiskala. Zmeri sok in vzem za 1 1/2 kg sladkorja, polij ga s 1/4 litra vode, da bo prav gost, deni vanj sok ter ga skuhaj in shrami v kozarce. Lahko pridene malo limonine lupine in cimetja.

Kozarce zavezži, ko je marmelada že malo ohlajena, z omočenim pergamentnim pa-

prijem ali celofanom.

Cišenje emajlirane posode. Mnogi drgajo emajlirano posodo s pšenkom, kar povzroča, da se emajl kvarl in postane hravap. Taki posodi škoduje tudi močna razstopina kameje sode in solna kislina. Najbolje je, če emajlirano posodo očistimo z ostro ščetko in milino.

Kozmetika

Nekaj o negi čela

Lepo, vedro čelo da človeku doseglo prietnejši videz, ker vzbuja vtis umirjenosti in ravnovesja. Vendar je veliko ljudi, ki ne misijo na to in samo iz navade gubajo čelo. Posledica tega je vedno bolj izrazite vodoravne gube. Omilimo ali celo odstranimo jih lahko z masažo.

Razkuženje rok ni tako preprosta zadeva, kakor misljijo nekateri gospodinje, ko si podvodovom na hitro splaknemo roki in se nato lotijo zavezovanja odprte rane pri možu ali otroku. Roke razkužimo, če si jih tri minut umlivamo v vroči vodi z milom, nato pa še pet minut z 2% nim ali 3% nim izolzom ali spiritem.

To ponavljamo vsak dan. Po

*
Dopisujte v
„Glas Gorenjske“